

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četrt leta 8 gld. 80 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštinska znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvoli frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresuem trgu št. 12.

Up ravnštvu naj se blagovelično pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Volilci!

Dne 15. in 18. marca t. l. stopili bodo na volišče, da si izberete za šestletno dobo svoje zastopnike v državnem zboru na Dunaju.

Po sklepu zaupnih mož so kandidatje narodne stranke naslednji:

V skupini **kmečkih občin**, katera voli dne 15. marca:

Fran pl. Garzarolli,

župan v Senožečah,

za sodne okraje Postojna, Bistrica, Senožeče, Vipava, Logatec, Lož, Čerknica in Idrija;

Fran Višnikar,

deželni in bivši državni poslanec,

za sodne okraje Kočevje, Trebno, Žužemberk, Rateče in Mokronog.

V skupini **mest** in **trgov**, katera voli 18. marca:

Josip Kušar,

bivši državni poslanec,

za mesto Ljubljano in trgovinsko in obrtno zbornico v Ljubljani;

Fran Šuklje,

c. kr. dvorni svetnik,

za mesta in trge Novo mesto, Višnjagora, Krško, Kostanjevica, Črnomelj, Metlika, Kočevje in Ribnica;

dr. Andrej Ferjančič,

bivši državni poslanec,

za mesta in trge Postojna, Idrija, Vrhnik, Lož, Radovljica, Tržič, Kamnik, Kranj in Škofjaloka.

Volilci! Stojimo na pragu odločilne politične dobe osobito za avstrijske Slovane v obče in še posebej za Jugoslovane.

V zadnjem času poprijel se je slovenski narod ideje jugoslovenskega kluba. Ta parlamentarna zveza nam obeta, da nas reši iz neugodnega položaja, v katerem se nahajamo. Naše narodne pravice, katere se nam še vedno odrekajo, doobile bodo v jugoslovenskem klubu krepkega in odločnega zagovornika, — jugoslovenski klub bode pa tudi z vso silo deloval na to, da se gospodarske razmere vseh stanov slovenskega naroda izboljšajo.

Možje, katere Vam za poslance priporočamo, so nam vsi zagotovili, da vstopijo v jugoslovenski klub.

To je zanje najboljše priporočilo in zato Vas iskreno prosimo, da izjednite na dan volitve svoje glasove na te može.

V Ljubljani, 11. marca 1897. |

Izvrševalni odbor narodne stranke.

LISTEK.

Župnik cucugnanski.

Francozki spisal Alphonse Daudet.

(Konec.)

„Sveti mož, ti bodo pač v raju! Kje, zlomka, naj sicer tiče?“

— „Ali saj prihajam ravnokar iz raja!“

„Ti prihajaš iz raja? Nu, torej —“

— „Ni jednega ni tam! O ti mila mati angelje!“

„Da, če niso v raju, gospod župnik, in ne v vicih, potem ni dvoma, da so . . .“

— „Sveti križ božji! Jezus, sin Davidov! O, o, o! Ali je to mogoče? Ali me je res sveti Peter nalagal? Saj vender nisem čul petelina peti! Oj, mi ubožci! Kako naj pridem sam v raj, ako mojih Cucugnancev ni tam?“

„Da, ubogi gospod Martin, ako hočeš na vsak način zvedeti resnico in z lastnimi očmi videti stvari, kakoršne so, moraš iti po tej stezi, in ako veš, kaj se pravi teči, svetujem ti, da tečeš — — — prav dolgi na levo roko doboš velika vrata in tam se moreš o vsem natanko prepričati. Z Bogom! In angelj je zatvoril vrata.“

Bila je to dolga in ozka pot ter vsa potlačana z žarečimi ogli. Opotekal sem se, kot da bi bil pil čez mero; pri vsaki stopinji sem izpodletel, voda je kapala od mene, na vsakem lascu života

so visele kapljice znoja, in jezik mi je radi žeje molel iz ust; ali hvala opankam, katere mi je posodil dobrski sveti Peter, si kljub temu nisem očgal nog.

Ko sem šepajoč in opotekajoč se premeril potrebno daljavo, sem zapazil ob svoji levici vrata, ne vrata, velikaške duri, ki so bile na iztežaj odprte, kakor duri pri kakem plavžu. — Oj, otročiči, kak pogled! Tu te ne prašajo po imenu, tu ni nobenega zapisnika, tu se gre kar trumoma skozi odprta vrata notri, baš tako, kakor vi, bratje, ob nedeljah v krčmo.

Znoj se je odtekal od mene, in vendar sem se tresel od mraza in odrvenel v led. Smrad mi je šel v nos, smrad kakor ed osmojenega mesa, tak dub, kakoršen se širi tu v našem Cucugnanu, kadar kovač Eligij osmodi starega osla pri podkovovanju. Sapa mi je pošla v tem žgoče vročem, smrdečem zraku, in v ušesih mi je šumelo od stoka, tuljenja, vpitja in od kletev.

„No, ti, čuj, ven ali notri?“ zavpije rogat hudič in zamahne z burkljami nad menoj.

— „Jaz? Ne, notri ne grem. Služabnik božji sem.“

„Ti si služabnik božji? Ti garjeva ovca, kaj pa počneš tu?“

— „Hočem . . . Ah, ne govorite, saj se ne morem vzdržati na nogah . . . prihajam od daleč . . . da ponizno pršam, ali ni morda . . . slučajno . . . kdo tu iz Cucugnana?“

„Grom in strela! Ti se pa delaš neumnega! Kot da bi ne vedel, da je ves Cucugnan tukaj! Tu si jih oglej, kričeči krokar, kako dobro jim kurimo, tem slavnim Cucugnancem!“

In sedaj sem ugledal sredi mej velikim, groznim plamenom dolgčega Petelina — Galiena — saste ga vsi poznali, bratje, tega Galiena, ki se je tolikokrat opil in svojo ubogo Klaro tolikokrat pretepaval! — Zagledal sem Katrinko, malo ničvrednico s privihanim nosom, ki je bila vedno ponoči — sama na skednu. — Saj se spominjate, vi bebc, in me umejete: itak sem se že zagovoril. — Videl sem Paskala Smolarja, ki je svoje olje prirejal iz oliv gospoda Juliena. — Videl sem Barbo, žanjico, ki je pri svojem delu, da je dovrši hitreje, vedno izpulila po par naročajev iz snopovja. — In Delfino, ki je prodajala vodo iz kaluž tako draga. — In Kačarjevega Miho, ki je, kadar sem nesel telo Gospodovo, šel mimo mene s kučno na glavi in s pipom v gobcu, ponosen kakor Lucifer, uprav takoj, kot da ga sreča pes. — In Blaža z Žanko, in Jakoba in Petra in Antona . . .“ — Bledi kot zid so stokali prestrašeni poslušalci, ki so v odprttem peklenškem žrelu izpoznavi svoje najbližje, ta očeta, oni mater, ta babico, oni sestro . . .

„Pač vidite, da tako ne gre dalje,“ je pričel pošteni abbé Martin iz nova. „Meni so zaupane Vaše duše, in hočem in moram jih obvarovati predpada, v katerega jih hočete strmoglavit. Jutri pričenem z delom — niti dneva ne čakam več — in

jeden kandidat. Povabljen je bil tudi drugi, a odgovor na vabilo so na ulicah nabiti lepaki, na katerih je rečeno „Mi ne gremo“. (Vaselost. Klici: Strah jih je.) Kandidat sam je rekel na direkten posiv, da je že drugače s časom disponiral. Drugemu kandidatu se torej ne zdi vredno, da bi stopil pred ljubljanske volilce in se jim predstavil. (Klici: Tako je!)

Predsednik pozove na to volilce naj glasujejo, in je shod soglasno proglašil gospoda Josipa Kušarja kandidatom na rodne stranke za ljubljanski državnozbornski mandat. Na zahtevanje se je tudi nasprotno glasovalo, a ni jeden izmej 400 navzočih volilcev ni dvignil roke za nasprotnega kandidata.

Predsednik g. dr. Tavčar proglaši na to g. Jos. Kušarja kandidatom in zaključi shod s krepkim posivom na volilce, naj volilci na dan volitve združijo svoje glasove na g. Kušarja in naj tudi vsak v svojem krogu dela zanj, kolikor mogoče. Dosej so narodni volilci ljubljanski vedno složno postopali, a prav pri sedanjih volitvah gre za stranko. Okrog nasprotnega kandidata zbrali so se vsi tisti elementi, ki se trudijo na vso moč, da se razdere narodna stranka. Nam vsem, kar nas je tu zbranih, je ležeče na tem, da se razvija Ljubljana na sedanjih podlagi in ne tako, kakor žele tisti brezupni elementi, ki so se zdaj združili zoper narodno stranko. Pridite torej vsi in glasujte za moža Vašega zaupanja, za g. Kušarja.

Z burnimi Živio-klici na narodno stranko, na kandidata g. Kušarja in na g. dr. Tavčarja razeli so se volilci, a se zopet zbrali in odhajajočemu kandidatu g. Kušarju zakliali gromovit: „Živio nevišni kandidat narodnih meščanov“!

Državnozbarske volitve.

V Istri je voljen v peti kuriji italijanski kandidat dr. Matej Bartoli. To je bilo pričakovati vsled mnogih sleparij in pritiskanja pri prvotnih volitvah.

* * *

Na Koroškem je zmagal v peti kuriji dr. Lehmisch, kakor je bilo pričakovati. Socijalni demokrat Eich je dobil 101 glas in klerikalec benediktinec Odilo Frankl samo 35 glasov. Koroška je iznova pokazala, da v njej ni tal za klerikalizem.

* * *

Dne 15. t. m. imajo liberalni veleposestniki dolerjeavstrijski shod, da se bodo posvetovali, bi li prepustili štiri mandate konservativcem. Poslednje se bode zgodilo, naj shod sklene kar koli. Vlada dela za tak kompromis in je tudi že toliko liberalnih veleposestnikov pridobljenih, da imajo s konservativci vred večino pri državnozbarski volitvi. Zgodilo se bode, kakor pri deželnozbarski volitvi. Kompromis se morda odklopi, a pri volitvi pa zmagajo kompromisni kandidati.

* * *

Danes so državnozbarske volitve v Galiciji in na Gorenjem Avstrijskem za peto kurijo. V poslednji deželi bodo voljeni sami klerikalci. V Galiciji pa utegne pri volitvah biti še pretep. Narodne mape za poljsko plemenitaško stranko, uradniki, plemstvo in duhovščina z židi vred pa z vsemi silami delajo za njo. Vršile se bodo pri volitvi razne nepravilnosti, kar utegne ljudi razburiti. Galicija voli 15, Gorenja Avstria pa 3 poslance.

* * *

V Bakovini so v kmetski kuriji voljeni doseženi poslanci baron Holmuzaki, Wolan in Lupul. Volitev se je mirno vršila, kakor je navada v tej deželi, ki običajno vladno voli.

* * *

Na Solnograškem je voljen v peti kuriji katoliško konservativni kandidat nadsprevodnik Tusel. Na Solnograškem je katoliška stranka dejanski se držala načela, da pričada peta kurija delavcem; ne pa tako kakor naši krščanski socialisti, ki so tudi o tem govorili, a naposled dr. Kreku dali svoje glasove.

* * *

Dosedaj sta voljena 2 nemška klerikalca, 9 protisemitov, 1 češki klerikalec, 3 socialisti, 1 Schönererjanec, 1 nemški narodnjak, 2 Italijani, 3 Mladorumi, 2 Staro- in 1 Mladorusin, 4 Slovenci in 2 Mladočeha. Če se ne oziramo na narodnost, pričada 20 izvoljenih klerikalnih stranki.

V Ljubljani, 11. marca.

Novi vojaški kazenski red. Vojno ministerstvo je že bilo izdelalo načrt novega vojaškega kazenskega reda. Sestavljen je pa bil menda prav v vojaškem duhu. Avstrijsko in ogersko pravosodno ministerstvo sta izrekli mnogo pomislikov s pravodavnega stališča proti temu načrtu. Vojaško ministerstvo je vsled tega spoznalo, da se mora načrt popolnoma predelati. To delo se pa najbrž tako hitro ne izvrši. Je tudi težavno sestaviti kazensko-pravni red, kateri bi ugajal vojaškim oblastom in novodobnim pravnim zabavam. To delo se ne zavlačuje samo pri nas, temveč tudi v Nemčiji. Če se upelje javno postopanje, se vojaška oblastva poselno boje, da se ne bi vojaško sodstvo javno kritikovalo.

Solnograški deželnih zbor je sklenil upeljati naklado na pivo in vino. — Solnograškemu mestu je dovolil pobirati 8 kr. gostaščine od vsakega golodinsra najemnine. Deželnih zbor je nadalje sklenil, da dežela vzame 520.000 gld. na posodo. Deželno priklado je povišal s 46 na 50%. Na Solnograškem imajo sedaj tako visoko deželno priklado, kakor v malo kateri deželi. Sedaj se lahko vidi, kako je s tistem ponižanjem davkov, katero klerikalci vedno obetajo. V solnograškem deželnem zboru imajo vendar večino in bi ondu imeli najlepšo priložnost pokazati, če res znajo tako dobro gospodariti. Sveda obljube delati, pa liberalce obirati, je ložje, kakor pa dejančki kaj storiti. Klerikalci še niso nobene dežele osrečili, pač pa marsikatero že pokopali v siromaštvo.

Nezadovoljnost na turškem otočju. Generalni guverner Abdül-paša je poročal turški vlad, da je ustaja na Kreti vznemirila prebivalstvo tudi na drugih otocih. Povod se je bati ustaje. Generalni guverner zahteva, da se mu pošlje vojakov v pomnožitev turških posadk. Pošlje naj se pa na vsak manjši otok jedna, na vsak večji otok pa dve stacijski ladiji. Turška vrla hoče precej ustreči že ljam generalnega guvernerja. Ladij mu pač ne bodo mogoče zadosti poslati, ker so turške vojne ladje največ tako poškodovane, da jih nikamor poslati ne morejo. Vojakov turški vrla ne manka, pač pa denarja.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. marca

— (Občinski svet) Zaradi nedostajanja prostora smo morali poročilo o sinovični seji obč. sveta odložiti za jutrišnjo številko, kar naj naši čitalatelji blagohotno oproste.

— (Občni zbor pisateljskega podpornega društva.) Ker se prvega zborovanja, salicanega na dan 26. svečana, ni udeležilo zadostno število društvenikov, se je občni zbor preložil na ponedeljek 15. marca ob 8. uri zvečer v „Narodnem domu“. Dnevni red: Poročilo tajnika in blagajnika; izvoleitev novega odbora in preglednikov; predlog, da se proda posestvo pisateljskega društva. — Ker je poslednja točka posebej važna, je željeti, da bi bila udeležba prav mnogobrojna.

— (Odbor kluba slov biciklistov „Ljubljana“) ima v soboto, dne 13. t. m., ob 8. uri zvečer v „Čitalnični“ kavarni svojo sejo, h kateri se vabijo tem potom vsi gg. odborniki. Po seji je v spodnji kavarni „Narodnega doma“ običajni „jour fixe“. Pričakuje se, da bodo prav mnogobrojno obiskani, zlasti ker je to po 14-dnevnom prestanku prvi „jour fixe“.

— (Pozor obrtniki!) Opozarjam na razglasilo, objavljeno v uradnem listu „Laibacher Zeitung“ z dne 25. svečana 1897. I. št. 45. zadevajoče pre-skrbovanje vojaške oblike in oprave za c. kr. deželno brambo po malih obrtnikih.

— (Gostovanje slovenske opere v Celju.) Iz Celja se nam poroča, da vlada po vsem Spodnjem Štajerskem največje zanimanje za gostovanje slovenske opere v celjskem „Narodnem domu“ dne 14. t. m. Temu se ne čudimo, saj mora biti vsakemu štajerskemu Slovencu jasno, da je to gostovanje ne samo umetniškega, nego velikega splošno-narodnega pomena.

— (Vrhniška posojilnica) kaže zopet lep napredok. Ista zavzema prvo mesto maj kranjskimi posojilnicami ter razplaga že čez skupno aktivo 580.587 gld. 38 kr. Rezervni zaklad narastel je z letošnjim deležem čistega dobička na 32.727 gld. 93 kr. Po sklepu občnega zabora dne 8. t. m. so se za dobrodelne namene naslednji zneski nakazali: Družbi sv. Cirila in Metoda 40 gld. Podpornima društvoma za visokošolce na Dunaju in v Gradcu po 20 gld. Učiteljskemu konviktu v Ljubljani 20 gld. Jeranovi dijaški kuhinji v Ljubljani 35 gld. Marijanšču v Ljubljani 25 gld. „Slovenskemu planinskemu društvu“ v Ljubljani 10 gld. Narodni šoli

(za šolo v Preserju) 10 gld. Ubežnemu zavodu na Vrhniki 40 gld. Olepševalnemu društvu na Vrhniki 60 gld. Gasilnemu društvu v Borovnici prispevki za zidanje novega hrama 30 gld. Za revne srednošolce z Vrhnike in okolic 40 gld.

— (Koroškega dež predsednika pojem o taktu) se menda bistveno razlikuje od pojma, kateri imajo drugi ljudje o taktu, ker sicer bi ne bil obiskal plesa celovske podružnice „Šidmarke“, naj-agresivnejšega in Slovencem našovražnejšega društva, na kateri ni hotel priti nobeden v Celovcu stanujočih častnikov!

— (Roparski humor) V Grebinjskem kloštru so roparji napadli in umorili posestnika Lovra Prepelja blizu njegove hiše in mu ukradli 700 gld. Morilce so orožniki že ujeli.

— (Torej vender!) Zdaj je tudi oficijelno potrjeno, kar smo naznani že pred več tedni, da je nameč „znan“ tržaški višji poštni komisar P. Corà premeščen v Inomost.

— (Druga železniška zveza s Trstom) Češki dež. odbor je sklenil pozvati vse tiste korporacije, katere se potegujejo za zgradbo druge železniške zveze s Trstom čez Celovec, Škofjeloško in Divačo, naj določijo svoje zastopnike, kateri se sklicejo na posvetovanje v Prago, da se zdelenijo, kake korake je storiti, da se doseže imenovana zveza.

* (Obsojeni Slovaki.) V mestu Tiševcu na Slovaškem je bila v slovaški šoli slavnost, pri kateri so nosili otroci zastavo in trakove v slovaških narodnih barvah. Ogerske oblasti so izpoznaše v tem opasnost za državo sv. Štefana, pa da jo rešijo, zaplenile so zastavo, aranžerje tiste slavnosti pa so obsodile vsakega na 125 gld. globe ali na 13 dnij zapora. Tako torej je Ogerska iz nova, rešena!

* (Osem vred lovorja) je obljubil po imenu še neznan Tržačen magistratu v Berolinu, da bodo nastiljali ž ujem one ulice, po katerih se bo premikal veliki slavnostni sprevod v proslavo rojstvene stolnici Viljema I Berolini so sprejeli ponudbo Tržačana z navdušenjem, dasi ne vemo, v kaki zvezi sta si bila darovalec in slavljenec. Živel najmodernejši bicentenizem in lizunstvo!

* (Trije p i vredni 30 000 frankov) Majdarovi, ki jih je poslal ruski car Meneliku, nahajajo se trije lovski psi, vredni 30.000 frankov.

Darila:

Uredništvu našega lista sta poslala:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospa Ana dr. Zarnikova v Ljubljani 6 kron na mestu vence na krsto drage prijateljice pokojne gospe Marije Göstl. — Živila rodolubna darovalka!

Za dijaško kuhinjo v Ljubljani: Gospod Ravnikar v Gradcu 4 krome. Sveto oddamo blagajniku g. Hübschmannu, kateremu prosimo pošljati taka darila kar naravnost.

Zahvala. Sl. Kmetska posojilnica na Vrhniki je darovala „Družtu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ 20 gld. Za ta blagodušni dar se ji v imenu odbora najtopleje zahvaljujeta: Andr. Žumer, t. č. predsednik, Jakob Dimnik, t. č. blagajnik.

Književnost.

— Ponudbeni razpis C. in kr. konzulstvo v Belegradu je c. kr. ministerstvu naznačilo, da se dne 20. marca t. l. pri ravnateljstvu inženerskega arzenala v Čupriji vrši javna ustrena licitacija za dobavo več tisoč vijakov, kovanih žebeljev, tesarskih svinčnikov itd., dalje več tisoč kilogramov firneža, železa in šin itd. Ponudbeni razpis se lahko pogleda v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Brzojavke.

Dunaj 11. marca. Uradni list prijavlja sankcijonirano obrtno novelo.

Dunaj 11. marca. Poluradno se javlja, da je vojni minister pripravil zakonski načrt glede zvišanja plače častnikom. Najizdatnejše hoče zvišati plače stotnikom, podpolkovnikom in generalmajorjem, drugim častnikom pa le neznatno. Stanarina ostane neizpremenjena.

Dunaj 11. marca. Velesile se gleda postopanja napram Grški še niso izjednile. Ker je Rusija doslej vodila vso akcijo, pričakujejo kabineti, da poprime tudi sedaj iniciativu.

Atene 11. marca. Neštevilna množica je došle ruske in francoske prostovoljce entuziastično vzprejela. Narodna liga je izdala ostro proklamacijo, v kateri zahteva, naj vlada brezobzirno nadaljuje začeto akcijo.

Kaneja 11. marca. Vojaki evropskih velesil so oprostili v Kandanu internirane Muhamedance in jih spremili v Selino,

